

Balkanları müdafaa Almanların yeni külfetleri

Alman Genel Kurma-
yının Balkanları müda-
faa için hazırlığı giri-
miş bulunmasını tabii
karşılama lazımdır.

ETEM İZZET BENİCE

Şimali Afrikadaki harp nihai safhasına doğru giderken Almanların da Avrupa kıtası üzerinde hazırlığı germi verdikleri görülmüştür. Esasen, Afrikadaki Mihver müdafasını ve gayretini artık bir ümidin ifadesi olarak kabul etmeye imkân yoktur. Bu savaş sadece Avrupa müdafasını sağlama için zaman kazanmak hedefini gütmektedir. Mihver Afrika'dayken, Fransa eski durumunu muhafaza ederken, Almanların cennet Avrupasından pek endişesi yoktur. Fakat, bugün vaziyet değişmiştir; ve Almanya bir yandan şarkta henüz taarruz takat ve kudretlerini muhafaza eden bir dev hasım ile boğuşurken bir yandan da kıtanın her yanından taarruz beklemek mevkindedir.

Demokrasiler kütaya Norveç'ten taarruz edebilirler, Belçika'dan, Fransa'dan taarruz edebilirler ve şimdi cennet Avrupasını her noktasından çıkarma yapabilirler. Muhakkak ki, Almanyanın yükü ağırdır ve aşağı yukarı tek başına gibidir. Zayıf müdafaa noktaları da en çok cennettir. Norveç tahkim olunmuştur, manş kıyıları, Atlantik kıyıları müdafaa hazır hale sokulmuştur. Zygirid vardır. Fakat, cennet Brener geçidinden başka hemen hemen esaslı müstahkem mevziler yok gibidir. Cennet Fransa Alman hududuna kadar açıktır. Balkanlarda ve cennet Almanya'da tabii Tuna hattı müdafaa haricinde kurulmuş bir istihkâm silsilesi yok gibidir. Bunun için Almanya kara ve kıta, vara yoğa bakmaksızın cennet Avrupasından gelebilecek tehlikeleri önlemek için kıyıda ve içerde yer yer hazırlamak, müdafaa hatları tesis etmek zorundadır. Yeni haberlere göre Balkanların müdafaa işini görüşmek üzere Macaristanda bir askeri konferans hazırlanmaktadır. Bu konsey veya konferansa Rumun, Bulgar, Macar, Hırvat, İtalyan askeri mümessilleri bulunacak ve Alman genelkurmayının hazırladığı planlar üzerinde görüşülecek ve bu devletler müdafaa tertipleri bakımından yeni hazırlıkları ve kan fedakârlığına davet olunacaklardır. Bu hazırlığı ve fedakârlık talebini tabii görmek lazımdır. Romanya için değilse bile Bulgaristan, Macaristan, Hırvatistan ve Balkanlardaki hissesi bakımından da İtalya için harp hiç şüphe yok ki bundan öteye başlayacak ve Balkanların müdafasını temin edecek olan ilk kuvvetler bunlar olacaktır. Müttefiklerin Balkanlara hangi noktadan çıkmak isteyecekleri şimdiden kesin olarak kestirilemez. Fakat, Kavaladan Selânik batı kesimine kadar olan bölgenin bir çıkarma alanı olarak kullanılması ve yine Korfo ve Yunanistanın batı şimal kıyılarının ele geçirilerek Adriyatığın açılmak istenmesi ve bu arada bütün İtalya, cennet Fransası sahillerinde umumi hareket yapılması ihtimalden uzak değildir. Pestdeki askeri konseye Yunan delegelerinin çağırılmaması, ihtimal hem Yunanistanın ilk taarruz hedefi sayılmasından, hem de itimada güven tanınmamasından ileriye gidecektir. Bu da ayrıca bir tedkik noktasıdır. Maahaza, henüz demokrasilerin Avrupa karasına ve bilhassa Balkanlara çıkması için epey zaman vardır. Hattâ bir hayli çok zaman daha bulunsun ve en geri ihtimal olsa yine Almanların yeni bir külfet yükletmiş ve Macaristana, Romanyayı, Bul-

(Devamı Sa: 3, Sü: 3 de)

Londradan bildirildiğine göre:

Simalî Afrikada vaziyet Karada ve havada düzeliyor

Şimdiki halde müttefiklerin tank kuvvetlerini henüz cepheye yetiştiremedikleri anlaşıyor

Mekteplerin ve dairelerin yılbaşı ve bayram tatili

Lise, Ortaokul, Kız, Erkek Mektepleri ve San'at Mektepleri Kurban Bayramı ve sene sonu tatilini bu yıl müsterek yapacaklardır. Bu münasabette mektepler bu ayın on yedinci Perşembe günü akşamından ayın yirmi üçüncü Çarşamba sabahına kadar tatil yapacaklardır. Bu mekteplerle Üniversite ve İlmektepler Yılıbaşı münasabıyla de 31 Kânunuevvelden 2 Kânunusaniye kadar tatil edileceklerdir. İlk mektepler ve üniversitelerin sene sonu tatili aynı yapılacaktır.

Diğer taraftan resmi müesseselerin Kurban Bayramı tatili 18 Kânunuevvelden 21 Kânunuevvel kadar, Yılıbaşı tatili de 31 Kânunuevvelden 2 Kânunusaniye kadar yapılacaktır.

YENİ GİNEDE

Japonların yeni bir çıkarma teşebbüsü akim bırakıldı

Melbourne, 9 (A.A.) — Yeni Gine adasında bir düşman karşı taarruzu geri atılmıştır. Harp gemilerinin Buna'da sıkışmış bir vaziyette kalan Japon kuvvetlerine takviye getirmek için yaptıkları bir başka teşebbüs de, müttefik bomba uçakları akamete uğratılmışlardır.

6 Japon muhribi sahile yaklaşmış, fakat bunlara hemen müttefik bomba uçakları taarruz etmişlerdir. Başta iki muhrip yanar bir vaziyette bırakılmıştır. Diğer gemiler geriye dönmüşlerdir.

Noksan, hamur ekmek çıkarak un çalan Fırıncılar

Yalnız ekmeklerin müsadere ile değil, mahkemeye de verilerek cezalanacak

Haber aldığımız göre şehrimizde bazı fırınlar hamur ekmek çıkararak tartıdan pek fazla un kazanmakta ve bu unlardan yaptıkları ekmekleri el altından fazla fiatla sattıkları anlaşılmıştır. Bundan sonra fırınlar her gün belediye zabıtası ve müfettişleri tarafından teftiş edilecek ve kendileri çiğ ekmek çıkararak un çalmak ve çaldıkları unlarla ekmek yaparak ekmek fiyatlarını yükseltmek suçu ile müllî korunma mahkemesine sevk edilerek en ağır şekilde teziye edileceklerdir.

(Devamı Sa: 3, Sü: 7 de)

SON DAKİKA

Torino dün gece tekrar bombalandı

Londra, 9 (A.A.) — «B.B.C.» İngiliz tayyareleri dün gece Torino limanını ve doklarını yine çok şiddetli bombardıman etmişlerdir. Şehre binlerce yangın ve infilak bombaları atılmıştır.

Londra, 9 (A.A.) — Şimali Fransız Afrikasında vaziyet hem karada hem havada iyileşmektedir. Dün akşam alınan tebliğ bu haberi teyid edici mahiyettedir.

Müttefik kuvvetlerin yaptıkları karşı taarruz düşmanın çekilmesi ile nihayet bulmuştur.

Müttefik umumi karargâhında bulunan bir muhabir, muharebenin her iki taraf için çetinleştiğini den bahsetmektedir.

Beitany piyadesi, tanklar işe geçinceye kadar onların yerini tutmuştur.

LIBYADA

Londra, 9 (A.A.) — Libyada, ilk mihver mevzileri mersa Hegrah yakınlarında bulunmaktadır. Rommel tank almışsa da bu sahada müttefiklerin seviyesine yükselmemiştir.

Berberlerin toplantısı

Kongrede neler görüşüldü?

Âzalara yeniden traş makinesi ve malzeme tevzi edilecek

86 yaşındaki en yaşlı usta berberin dileği

Şehrimiz berberler cemiyetinin 1942 — 1943 yılı kongresi dün öğleden sonra Eminönü Halkevi salonunda yapılmıştır.

Evvelâ idare heyetinin bir yıllık faaliyet raporunu berberler cemiyeti reisi İsmail Hakkı Sun tarafından okunmuştur.

Rapordan anladığımız göre, yardıma muhtaç berberlere muavenet için geçen yıl bütçeye konulmuş olan yüz elli lira cemiyet idare heyeti tarafından «münakale suretiyle» yedi yüz elli liraya çıkarılmış ve ayrıca elli yaşını berber-

(Yazısı Sa: 3, Sü: 6 da)

Ekmek kaçakçılığını önleyecek yeni tedbirler

Halk birliklerindeki kayıtlar yenilenecek

Yeni ekmek karneleri numaralı olacak ve herkes muayyen fırından ekmek alacak

Şehrimizde tektük kaçak ekmek satışları yeniden başgöstermeye başlamıştır. Vilâyet bu halin önlenmesi için lazım gelen bütün tedbirleri incelemektedir.

Bu tedbirlerin başında bu ayın sonunda bitecek olan ekmek karnelerinin yerine dağıtılacak olan karnelerin Damga Matbaasında

(Devamı Sa: 3, Sü: 7 de)

Yeni tarihî tefrikamız

EHLİSALİBE KARŞI

Osmanlı Türkleri

- Kosvada, Nigboluda, Varnada, Lehistan ovalarında Türkler.
- Tunus, Cezair, Cebelüttarik sahillerinde Türk denizcileri.
- Akdeniz sahillerinde Ehlisalip çocuklarını terbiye eden Türk denizcilerinin ninnileri...

YAKINDA BAŞLIYORUZ

Suikast hâdisesinin busabahki muhakemesi

Süleyman - «Şimdiye kadarki teknil ifadelerim yalandır. Artık doğruyu söyleyeceğim», dedi

Fakat Abdurrahman - «Hapishaneye giderken onu Pavlof kandırdı. Asıl şimdi yalan söylüyor», dedi

Müddeiumumînin red talebi

Ankara, 9 (Telefonla) — Alman Büyük Elçisi Fon Papen'e karşı yapılan suikast hâdisesinin temyizden muhakemesine bu sabah şehrimiz Ağırceza mahkemesinde devam olundu. Evvelâ; geçen celsede gelmemiş olan şahit Kostantis dinlendi ve hâdiseyi tenvir edecek yeni izahat vermedi.

RUS MAHKÜMLERİN AVUKAT ZİYA ŞAKİRE HÜCUMU!

Pavlof ve Kornilof; diğer mahkûm Abdurrahmanın avukatı Ziya Şakirin şahsına ait bazı lisani hücumlarda bulundular ve ez-cümle kendisinin Ankara'da bir bürosu mevcut bulunmadığını, avukat Ziya Şakirin bir faşist propagandacısı olduğunu iddia ettiler. Ziya Şakir bürosunun eşyalarını İstanbuldan Ankara akletmek üzere uğraştığını söyleyerek faşist propagandacısı isnadını şiddetle reddetti. Ruslar münakaşayı artırmaya teşebbüs edince reis: — Şahsi hücumlarını tekrar ettiğiniz takdirde cezalandırmak mecburiyetinde kalacağım; ihtiarında bulundu.

BERBER SÜLEYMANIN İSTİDASI

Bilâhare mahkûmlardan berber Süleyman mahkemeye bir istida verdi. Süleyman; okunan bu istidada «kendisinin şimdiye kadar vermiş olduğu teknil ifadelerin tamamen yanlış olduğunu ve mezkûr ifadelerin Abdurrahmanın iğfali ile verdiğini beyan ve iddia ediyor ve kendisine şimdi bir bir yugoslava tercüme edecek tercüman verildiği takdirde doğruyu, hakikati anlatacağım» bildirdiyordu.

Bu garip istida üzerine müddeiumumî muavini B. Kemal Bora söz alarak berber Süleymanın şimdiye kadarki ifadelerinin; hiç bir tazyik neticesi mevcut bulunmadığından; doğru olması icap ettiğini söyledi ve Süleymanın bugün verdiği ifadelerle Rus mahkûmların evvelki ifadeleri arasında bariz bir müşâbehe görüldüğünü ilâve ederek: — Kendisinin Pavlof ve Kornilof tarafından kandırıldığı anlaşılmaktadır. Asıl bundan sonra kara yüzle vereceği ifadeler yanlış olacaktır. Binaenaleyh bu talebinin kabul edilmemesini isterim.» dedi.

ABDURRAHMAN REDDEDİYOR

Bundan sonra Abdurrahman ayağa kalktı ve ez-cümle şunları söyledi: — Ben Süleymanı kandırmadım, iğfal, isnadını reddederim. Kendisi evvelâ her şeyi inkâr yoluna sapmış. Faka: sona beni görünce; o da itiraf mecbur kaldı. Bir gün hapishaneye götürülürken Rus mahkûmlardan Pavlof Süleymana: —

— Henüz vakit geçmedi. Sözlerinde dönelirsin» dedi. Bu ihtimalle Süleyman Rus mahkûmları kandırmışlardı.

SÜLEYMANIN ISRARI

Bu ara Berber Süleyman müddeiumumî tercüman istemekte ve şimdiye kadarki ifadelerinin yanlış olduğunu söylemekte devam ediyor ve: —

— Esas hâdiseyi; bana bir tercüman veriterseniz bildiririzim!» diyordu. Hattâ; bir aralık: — Ben ilk tahkikat sırasında tazyik gördüm, onun için doğruyu

RUSYA MUHAREBESİ

Almanların karşı taarruzları henüz netice vermedi

Moskova, 9 (A.A.) — Sovyet gece yarısı tebliği:

8 İkkânun gününde kuvvetleri, miz düşmanla Stalingrad ve merkez cephelelerinde çarpışmış ve düşman y'ne aynı istikamette geri atmağa devam etmiştir.

RUS GECE YARISI TEBLİĞİ

Moskova, 9 (A.A.) — Sovyet gece yarısı tebliğine yapılan ek: Stalingrad şehrinin sanayi mahallelerinde bir çok müstahkem

Alman noktaları işgal edilmiştir. Şehrin şimal batısında Sovyetler evvelce işgal etmiş oldukları mevzileri sağlamlaştırmışlardır. Aynı şehrin cennet batısında Ruslar taarruz hareketlerine devam etmişler ve ilerlemişlerdir.

Naziler bazı kesimlerde karşı taarruzlara geçmişlerse de, hiç bir netice elde etmemişlerdir. 900 Alman öldürülmüştür.

(Devamı Sa: 3, Sü: 7 de)

Mantarlı kadın ve bobsitil erkek ayak-kabısı yapılmıyacak

Ayakkabıcılar cemiyetinin dünkü kongresinde bu karar bildirildi

Kongrede parti reisi Suat Hayri de bulundu

Geçen haftalardaki ilk içtimalarda ekseriyet temin olunamayan şehrimiz esnaf cemiyetlerinin 1942 - 1943 yılı kongrelerine dün ayakkabıcıların toplantıları ile başlanılmıştır. Mezkûr cemiyetin Çarşıkapıdaki merkez binasında yapılan dünkü kongrede Cumhuriyet Halk Partisi Vilâyet İdare Heyeti Reisi B. Suat Hayri Ürgüplü de hazır bulunmuştur.

Kongreye kalabalık bir kütlesi iştirak etmiş ve evvelâ idare heyeti faaliyet raporu okunmuştur.

Bu rapordan anlaşıldığına göre ayakkabıcılar cemiyeti bu yıl, âzasından yardıma muhtaç ayakkabıcılara beş bin yirmi dört lira

(Devamı Sa: 3, Sü: 6 da)

DEFINE VADİ İLE...

Bir zenginin 2400 lirası dolandırıldı

Polisimizin uyanıklığı sayesinde bu işi tertip eden kurnaz sabıkalı hemen yakalandı

Karaköyde Şükrü isminde birinin kahvesinde yatıp kalkan Mehmet adında bir sabıkalı; bir arkadaşının yeni elbiselerini giye-

söylemedim.» iddiasında da bulundu.

Fakat Müddeiumumî muavini Kemal Bora hiç bir tazyik görmediği hakkında evvelce mevcut ifadesi bulunduğunu ve tercüman talebinin geçen celsede de reddedilmiş olduğunu hatırlatarak:

— O zamaudanberi niçin doğruyu söylememiş?» dedi. Süleyman buna cevap veremedi. Sadece tercüman talebinde ısrar etti.

Heyeti hâkime celseyi müzaker ve bu bapta bir karar için saat on dörde talik etti.

ADİL AKBAL

rek Fatih'te Haydarda Al Fakih mahallesinde Kaplan sokagında kırk üç numarada oturan Şükrü namında oldukça zengin bir mültekaitle tanışmıştır.

Sabıkalı Mehmet, Şükrüye: — Ben bir müddet evvel A dapazarında bir duvar dibinde Bizanstan kalma sarı altınlarla dolu bir define buldum» demiş ve Şükrü nümune isteyince de altın suyuna batırılmış bakırlar göstermiştir. Neticede Şükrü bu defineyi Adapazarından nakil için (!) Şükrüden iki bin dört yüz lira almış ve firar etmiştir. Bir müddet sonra Şükrünün miracaatı üzerine pol's kurnaz dolandırıcı Mehmedî aramaya başlamış ve iki saat gibi kısa bir zamanda yakalamaya muvaffak olmuştur. Sabıkalı Mehmedin üzerinde 584 adet taktı, bakırdan altın da bulunmuştur.

ALK FİLOZOFU

HUSUSİ ARABA

REŞAT FEYZİ

Bir tek adamın hususî hizmeti ne çalışan taksi arabalarını, diğerlerinden ayırt etmeni zor olduğunu söylüyorlar. Halbuki, hususî taksiler, daha doğrusu, evvelce hususî araba iken, muvazaa yolile taksî şeklinde gösterilen arabalar, diğerlerinden o kadar kolaylıkla teftiş ediliyor ki.

Biliyorsunuz, şimdi, şoförler bir dakika bile yerinde beklemiyorlar. Çünkü, vakit kaybetmek onların aleyhinedir. Halbuki, bazı büyük müesseseler ve mağazalar, apartman önlerinde dakikalar, hattâ saatlerce bekleyen taksî arabaları görürsünüz. Sonra, bu arabalar daha yeni, daha temiz, daha lüxüstür.

Görünen köye kılavuz ister mi? Belli ki bu arabalar umumî taksî değil, hususî taksîdir ve bir adamın kendi şahsına mahsustur. Bir dakika bile beklemiyen taksî saatlerce nasıl ve neden bekliyor?

Şehrin zenginlerle meskün semtlerinde, sabahları, birçok araprtman önlerinde böyle saatlerce bekleyen taksîler görürsünüz. Şoföre gidip sorarsanız, müsterim var, der. Hakikaten saat çalışmakta ve mütemadiyen yazmaktadır. Fakat, biraz sonra, apartmanından çıkacak olan mal sahibini, saatini yazdığı parayı değil, şoförünün maaşını ödeyecektir.

Taksilerde dolmuş usulü

Taksilerin dolmuş usulüne yolcu taşınmaları hakkındaki teftiş Daimi Encümeninde teftiş edilmektedir. Bu taksiler, nitelemiş ve Encümen dolmuş usulünün tatbikine karar vermiştir. Altıncı şube tarafından evvelâ taksiler sıraya konacak ve hangisinin hangi günde dolmuş usulünde çalışacağı tesbit edildikten sonra bu usule n günden itibaren başlanacağı ayrıca bildirilecektir.

Taksim - Eminönü arasında yapılacak olan seferlerde her taksî dört yolcu alabilecek ve her yolcu 45 kuruş verecektir. Bu suretle taksîler bir seferde 180 kuruş alacaklardır. Eğer dolmuş usulü revaç bulursa diğer semtlerde de tatbik edilecektir.

Dostluk maçı

Dostluk Kupası Maçı Tertip Heyetinden: Beşiktaş, Fenerbahçe ve Galatasaray kulüpleri eski dostluklarını bir kere daha tebarüz ettirmek düşüncesiyle üç tatil gününde bitirecek bir turnuva tertip etmiş ve ortaya, bu maçların sonunda en çok muvaffak olan takıma verilerek üzere dostluk kupası adı altında bir de kupa koymuşlardır.

Üç de Şeref stadında yapılacak olan bu maçların birincisi 13/12/42 Pazar günü Galatasaray ile Fenerbahçe arasında olacak, ikincisi Bayramın birinci Cuma günü Fenerbahçe ile Beşiktaş, üçüncüsü de Bayramın üçüncü Pazar günü Beşiktaş ile Galatasaray arasında oynanacaktır.

Biz bize

Yeni duraklar

Yeniden bir kısım tramvay durakları tesisi edildi. Halkın lehine olan bu hareketten memnûn olanlar abette çoktur. Fakat, tramvay durakları çoğaldıkça, eski hesaba dönmeyiz. Yeni araçların süratli temin edilmiş olmaları, filivaki yağmurda, soğukta yürümek kolay değildir. Fakat, sunu düşünmeli ki, yapacağımız birer parça fedakarlık umumî memnûnîyetin karşılığı olacaktır. Bütün arzumuz, dünya bazarına rağmen, günlük hayatımızda değişiklik olmamasıdır. Bu, kabil midir.

BURHAN CEVAT

Mizahi ve millî roman No. 53

BİR PALYAÇO DÖRT CANBAZ BİR DE HOKKABAZ

Muharriri: NEZİHE MUHİDDİN

Patron biraz sonra kendine gelince işi ocağı gazetesinde birer ilân yazdı: Bir kâtip arıyorum; Tahsilini orta dereceli bakiyama, Yaşı geçkince, Eli çabuk, Yürütme ve boy bosunun güzel mevzuatında bilgili, Hattâ çözümleri ve kanunları olanı tercih olunuz. İhtiyacı evlatları olanların deri... dedi müessesemizin mektebine yazınlar...

Nail Bey yakışıklı ve genç bir kâtip ilhamına yemin etti... Ve hânları man aşaya verecek gazetelere gitti. Eski daktiloları halikânda hüsnüvî bakıyordu. Onları da adreslerine er mektep yazarak tekerar yazma alk istiyordu... Elbet hediye bir, leri geniş, böyle bir seymayedir daha bulamazsınız, nasıl olsa döşenmiş köpek dükkânında düğünler...

Günün Terkibi

Yerli filimler rağbet görüyor mu?

Geçenlerde, halkın uzun zaman seyrettiği bir yerli filmi merak ederek, görmeğe gittim. Halkın rağbet ettiği bu film hakikaten güzel miydi?.. Fakat, sinemacılar sorarsanız onlar, çok tutulan filmlerin mutlaka güzel olmadığını söylüyorlar. O halde bir kısım İstanbulluların sinema zevkinden şüphe etmek lazım geliyor.

Geçelim yerli filme: Seyrettiğim bu film, nasî olup ta bu derece rağbet gördüğünü hâlâ, havsalamı şıdramıyorum. Evvelâ rejî çok kötü, fotoğraflar benad, ses çok fena... Artistler bir ikisi müstesna; ortadan aşağı... Bazı parçaları var ki mânâsız ve lüzumsuz. İnsan o kısımların neden çevrilmiş olduğunu bir türlü anlayamıyor. Eğer, bu filmler Türk filmi diye, komşu memleketlere gönderiliyorsa çok yazık... Çünkü, bu; Türk filmi değildir. Çok daha güzel filmleri çevrilmiş ve vardır.

Sinemacıların iddiasına göre, sinemaya gelenler sınıfı smittir. Her sınıf halkın hoşlandığı filmleri ayrı ayrıdır. Bir kısım halk ta, filmin yalnız mevzuale alakadardır. Mevzuu onun için meraklı ise, mesele yoktur. Rejimin yazf oluğu, seslerin bozuk; fotoğrafların kötü çekilişi ehemmiyetli değildir. Hele öyle gayanı dikkat bir iddia da var ki, şaşırsınız:

Çok zayıf olan artistin asil rolü, seyircinin ehemmiyet verdiğini bul rol ise, artistin muvaffak olması veya olmaması mühim değildir. O, mademki üzerine mühim ve tesiri bir rol almıştır. O halde o rol güzeldir.

İşte bu sınıfa dahil halk, bu yerli filmi çok tutmuştur. Yine, aynı sınıftan halk, bilhassa Aapça filmlere bayılmaktadır. Halbuki, Arapça filmler içinde çok ba yağı olanları var. İşin tuhafı, en bayağı telâkî edenler en fazla rağbete mazhar oluyor.

Benim burada, bu vesile ile söylemek istediğim şey şudur: Halkın temiz rağbetini istismar ederek, siz ticaret kasidesi, gelişmiş film çevrilmesine müsaade etmemelidir. Çünkü, b'zde film yeni bir mevzuat, bu işi inkişaf ettirmek lazımdır. Daha doğrusu, yerli filmciliği sıkı bir kontrol altına almalıdır.

R. SABİT

Halkevlerinde çiçek aşısı yapılıyor

Şehrimiz Halkevlerinde çiçek aşısı yapılması kararlaştırılmıştır. İlk olarak Şişli Halkevi saat on dörtten on yediye kadar hergün aşı yapmaya başlamıştır.

Mahkûm edilen hırsızlar

Ali Şahin adında bir hırsız Küçükpazarda iki ev soymuş, yakalanarak aslıye altıncı ceza mahkeme sine verilmiştir. Mahkeme, hırsızı 7 ay 6 gün müddette hapse mahkûm etmiştir. Beykoz jandarması üç aydan beri Beykoz ve civarında 14 ev ile bir çiftlik soyan bir hırsız sebesini meydana çıkarmıştır. Suçluların çaldıkları eşyalar ele geçirilmiş ve kendileri adliyece verilmiştir.

Ratip mühim sevda alışverişleri arasında bu tekerreyi bir tarafa atmış pinponu fiden unumustur. Oadında öteki beniyi karıştırıp derdine çare olacak bir şeyler aradıklarını bu tekerreyi konsolun göndüne bulmuştu. Birden gözleri parlayarak bir göktaş süzâğıle pinponu ziyaret etmek, bu vesile ile de Merzûkayı biraz olsun şıdramayı düşündü. Derhal dışarı fırlayan merdiven beğandı:

— İrini, İrini — Diye bağırdı —
Fum kız Ratipen o şifret ağıyle bütün hincim almak için dışı çıkıyordu. Merdivenlere koşarak cevap verdi:
— Ne işi varın kale... İskaze vbe? —
— Gel gel İrini...
— Geldim iste...

Karşı karşıya gelince İrini tepvik bir hamle ile Ratipin boyuna atıldı. Fakat genç adam onu sırtına tutarak:
— Şimdi sırtı değil — dedi — sana söyleyecek başka şeylerim var.
— Zarf yok onları; sonra söyleyince bice Ratip, seni çok güzeleğim geldi...
— Anladık... Fakat daha evvel yapacağın şeyler var... Hani senin babanın sırtı bir kışkırmış var ya...
— Ne yapacağını onları.
— Kostüm ne yapılar? Tabii giyeceğim.

(Daha var)

Harp Vaziyeti

Doğu cephesinde kış harbinin birinci safhası

Yazan: I. S. Eski Bükreş Ateşemiliteri

Doğu cephesinde kış harbinin birinci safhası kapanmak üzere. Rus başkumandanlığı Alman cennup ve merkez cephelerini yarmak, Rostof ve Smolensk şehirlerini ulaştırmak ümidile önce Stalingrad ve daha sonra Moskova batılarında Mareşal Timoçenko ve General Zukov ordularıyla taarruza geçti.

Bu taarruzlar, aşağı yukarı 2.3 haftadanberi devam etmektedir. Fakat şun gelen haberlere göre, gerek Stalingrad bölgesinde ve gerekse merkezde Alman mukavemeti artmış, Rus taarruzları ilk hücumu kaybetmiştir. Stalingrad bölgesinde fazla kar yağdıktan, her iki tarafın ıkmal işleri çok güçleşmiştir. Moskova batılarında da kış bütün şiddetle hüküm sürmektedir.

Alman orduları, umumiyet itibarıyla Rus taarruzlarını şimdilik durdurmağa muvaffak olmuşlardır. Ruslar Alman cennup ve merkez cephelerini yarmak, Rostof ve Smolensk şehirlerine ulaşmak göyle durmuş, Stalingradı bile Alman kuvvetlerinden temizleyememişler ve merkez cephesinde mühim bir nokta sayılan Rjev şehri de hâlâ geri alamamışlardır.

Kış harbinin birinci safhası, bizde şu fikirleri uyandırmıştır:
1) Almanlar bu sene kış harbi için çok iyi hazırlanmışlardır; fakat Alman kuvvetleri kışın ancak müdafa harbi yapabiliyorlar, büyük öpude bir taarruz başarmaya onları da gücü yetmiyor.

2) Ruslar, istedikleri yerde Almanlara karşı ateş üstünlüğü ve müsademe kudreti elde edebilir.

1 İNCİ VE 2 İNCİ CİHAN HARBİNDE

Silâhların başında gelen tank ve uçaklarla denizaltı ve deniz üstü harp gemileri ve hesap hataları...

Yazan:

Hâmit Nuri İrmak

larına yol açılır.

Birinci cihan harbinde tank, Fransızların icatları idi. İngiliz, Fransız, Amerikan ordusu birinci cihan harbinin bilhassa 1918 yılında kendi icatları tutulan istisna suretile Alman ordusuna karşı muvaffakiyetler kazandılar.

İkinci cihan harbine hazırlanan Almanlar, sabık hasımlarının birinci cihan harbinde istisna etdikleri tankları tekâmül ettirdiler. Onun mucidi eski ve yeni hasımlarını hezimete uğratmak hususunda tanklardan en büyük istifadeleri yaptılar.

Tayyareler dahi birinci cihan harbinde vardı, Almanlar, ikinci cihan harbinde, birinci cihan harbindeki bu çok önemli silâhtan dersler almış tam istifadeye hazırlanmış olduklarını da isbat ettiler.

Fransız ordusunun 1940 yılı Haziran ayında hezimeti, İngilizlerin Garp cephesindeki tımenlerinden kalan kısmının Dönkerken kaçırılması mecburiyetile karışılması, onların birinci cihan harbindeki tank ve tayyare silâhları bunların muharebe stratejisinde husule getireceği değişimleri düşünürsek, evvelden muhakkeme ile hazırlanmadıklarını isbat etmiştir.

1939 yılı Eylülünde kısmen, 1940 Mayıs ve Haziranında tamamen İngilterede başlayan silâhlamak faaliyeti, eski hatayı tamir, telâfi eylemeğe çalışmak tarzında dahi tavisif olunabilir.

Yedi Birincikanun 1941 deki Japon taarruzuna ve İngiltere ile Birleşik Amerikaya karşı başladığı muharebeye kadar Birleşik Amerikada dahi tank, tayyare silâhlarına, harp stratejisinde bunların husule getirdiği tesirlere denetilir ki lıkayd kalınmış, birinci cihan harbinin silâhları, strateji değişimleri evvelden muhakkeme ve hesap edilmemişti. Bu vakıalardan hâdiselerden sonradır ki

Gıda maddeleri ve kasaplık hayvanların nakliyatı

Denizyolları vapur-iarında tercihen yapıclak

Devlet Denizyolları Umum Müdürlüğü, Karadeniz hattında tedkik seyahatine çıkmıştır. Umum Müdürlüğün bu seyahati bilhassa gıda maddeleri ile kasaplık hayvan nakliyatının tercihen yapılması hakkındaki kararın tatbiki ile alakadardır. Karadeniz hattına bu maksatla bir şilep seferi, yahut bir posta daha ilâvesi düşünülmektedir.

Umum Müdür, aynı maksatla Akdeniz hattında da tedkikler yapacaktır. Bilhassa İskenderun hattında portakal, mandarin, muz ve limon gibi mahsullerin çıkarılmasına başlandığı şu sırada nakliyat hususunda müşkülât çıkarmaktadır. Geçen yıl bu mevsimde yapılan ilâve şilep seferlerinin bu sahile tekrarı ihdası için teşebbüsler yapılmıştır.

Yeni Maarif tayinleri

Selçuk Kız Enstitüsü müdür muavini Semih Gürbüz Niğde Akşam Kız San'at okulu müdür. Lüğne; Vefa lisesi felsefe öğretmeni Yunus Kâzım Vekâlet Talim ve Terbiye Heyeti âzalığına, Manisa İnönü Kız Enstitüsü müdür muavini Şerife Sander Akhisar Akşam Kız San'at okulu müdür. Pravatoryum ve S. natoryum dahiliye mütehasısı Zeki Köseoglu aynı müessesede müdür. Lüğne terfian tayin edilmiştir.

İkinci cihan harbinin başlamasından evvel tanklarla tayyareleri hazırlayan Almanlar, kâfi miktarda eleman dahi yetiştirmişler ve bunların talimlerine önem vermişlerdi.

İkinci cihan harbi başladıktan, hattâ Lehistan bir kaç haftada yıkılmasından sonra yeni silâhları bunların harp stratejisinde husule getirdiği değişikliklere tam alaka göstermeyen, hemen istifadeye bütün gayretleriyle başlamayan müteftikler, elemanlar yetiştirmek faaliyetine de geç başladılar.

Almanlarla İtalyanların, hattâ Japonların muhtelif fasılaları ikinci cihan harbine filen karşımalarında dahi şu cihetlerden muhakkeme ve hesap hataları inkârı mümkün olamayacak tarzda aşıktır: Almanlar, denizaltılarla İngiltere adalarını muhasasa edeceklerine, denizaltı ham madde ve gıda nakliyatını kesceklerine, kuvvetli üstün donanmaya lüzum bulmadığına kanaat etmişler, deniz üstünde üstün donanmaya malik olmak lüzumuna göre evvelden hazırlanmışlar, muhakkeme ve hesap hataları yapmışlardır.

İtalyanların bu muhakkeme ve hesap hatasına kapıldıkları 1940 yılı Haziranında ikinci cihan harbinin filen karışmalarıyla görüldü. Japonlar, Amerikada harp sanayinin, inşaat tezgâhlarının hazırlayacağı tayyarelerle harp ticaret gemilerinin miktarları inşaat zamanı Anglo - Saksonların bu hususlardaki kabiliyetlerini muhakkeme ile hesaplamağa hâta etmişlerdir, demek bugünden mümkün.

Şimali Afrika Fransa müstemlekelerine ihraç hareketlerine kadar İtalyanlarla Almanlar, Akdenizde İngiltere bahri hakimiyetine hitam verildiğini tekrarlıyorlar, daima ilân ediyorlardı. Denizaltılardan başka tayyarelerin harp gemileriyle ticaret ve nakliyat vapurlarına taarruzların da muhakkeme devletlerince elde olu-

DIŞ POLİTİKA

Afrikada taarruz devri..

Yazan: Ali Kemal SUNMAN

Harpte de bazı tabirlerin vektarına göre talih veya talihsizliği görüldü. İkinci cephe sözü bu kabilendir. Şimali Afrika hareketi çok evvelden başladığı vakit, Libya, daha sonra da Mareşal Rommel'in Tobruk muvaffakiyetini takip ederek Mısır hududunda Mühver kuvvetlerle sekizinci İngiliz ordusunun arasında muharebeler olurken İngiliz matbuatında görülen hep o Şimali Afrika cephesinin ehemmiyetine dair yazılmış yazılar, yürütülmüş mütealemler, Mısır muharebesinin İngiltere için kaybedilir gibi olmuyacağı, çünkü eğer o muharebe bir kere kaybedilirse Orta Şarkta İngiliz imparatorluk yollarının kesilmesi olacağı söyleniyordu. Bir taraftan da Şimali Afrika hareketinin, Mareşal Rommel'in muvaffakiyetlerinin Alman generallerine o kadar büyük sayılabildiği yine İngiliz matbuatında ileri sürülüyordu. Çünkü Afrika muharebeleri ne olursa olsun bu dünya harbinin mukadderatı Afrika'da tayin edilmeyeceği fikrinde olan generaller arasında belki Mühver tarafının Şimali Afrika'da mağlup olacağını hesaba katanlar da vardı. Fakat orada mağlup olmanın için Almanya'dan Libya'ya asker yollamak daha fazla hava kuvveti göndermek caiz görülmemiştir. Çünkü Afrika muharebeleri kazanılmasa iyi sayılacak, fakat kazanılmazsa kıyamot kopmuş oluyacaktı. Bu bakımdan müteale edilince Mareşal Rommel'in evvelce girmiş olduğu yerleri tahliye ederek çekilip girmesi Almanya'da bir kısım generalleri şaşırtmamış olacak.

Fakat Cenubi Afrika Hükümet Reisi General Smuts'un dediğini de burada hatırlamak lazım geliyor: Kirk sene evvel bu erlerin başında olarak İngilizlere karşı muharebe eden, ondan sonra da kendi memleketinin İngiliz imparatorluğu içinde rahat edeceği ve başka ellere geçmekten kurtulacağı fikrini müdafa etmiş olan General Smuts Afrika hareketinin hiçbir zaman Almanya için ehemmiyeti küçük görülebilecek gibi olmadığı kanaatinde. Generale göre artık harbin dördüncü senesinde Anglo - Sakson tarafı için tedafii vaziyette kalmak devri geçmiştir. Dördüncü sene ile beraber şu başlamiştı: Taarruz devri. Lâkin bu taarruz devrinin açmak gelişigüzel olamayacağı gibi nereden açmak meselesi de ayrıca birçok endişeleri uyandırmıştır.

Söz burada dönüp dolaşarak tekrar Rus - Alman cephesine gelmektedir. Anglo - Sakson taarruza geçerken sunu düşünüyordu: Yanlış atılacak bir adım ile tekrar tersyüzü dönmek üzere bu yalnız İngiliz imparatorluğu için değil, şarkta müteftik Rusya için de acı bir akıbet hazırlayabilir. Bu cihetle ikinci cephe-den artık bahsetmeye lüzum görülmez olmuştu. Afrika bugün Anglo-Sakson tarafının elinde artık büyük bir merkez, harbin istikbal için harekâtta büyük bir sahne olukun ikinci cephenin orada açılmış olup olmadığı sorulmaya bilirdi. Ancak söylemeye hâre yok ki ikinci cephe sözü daha ziyade Avrupa kıtasında Rusların yürütülmüş hafifletmek için kula üzerine İngiliz ve Amerikan ordularının gönderilmesi münasabı gelmektedir. Halbuki Anglo - Sakson tarafı için taarruz devri açılmış olmakla beraber henüz bu taarruz Avrupa kıtasına kadar yayılmamıştır. Çünkü taarruz devri açıldı demek Anglo - Sakson taraf için itibatla hareket etmeye de artık lüzum kalmadı demek değildir. Fakat mesela bir ay evvel ikinci cephe sözü artık merak uyandırmadan kalırken o zamandanberi Afrika kıtasındaki hareketin aldığı ehemmiyet şimdi ikinci cephe sözünün altından da türlü ihtimallere yol açmaktadır.

nan muvaffakiyetler bu yanlış muhakkeme ve hesapların âmillerindendir. Şimdi de Avrupa kıtasına çıkarmalar yapılmayacağı tekrarlansın. Bu hususta dahi Berlin ile Romadaki muhakkeme ve hesapların doğruluğu veya yanlışlığı ile ilgili hâdiselerle filen anlaşılmaktadır.

HÂMİT NURİ İRMAK

